

Naam wet/regel/beleid	Samenvatting	Betekenis	(Verwachte) invoeringsdatum	Informatielink	Juridische en beleidsmatige aandachtspunten	Impact op vergunningen	Impact op toezicht en handhaving	Impact op de advies
Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE)	Nationaal beleidskader dat een versnelling naar een volledig circulaire economie in 2050 beoogt via gerichte beleidsmaatregelen en intensieve samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. De wetgeving versterkt daarmee structurele aandacht voor circulaire economie, wat kan leiden tot groeiende vraag van partners en bedrijven en vereist dat OD's beschikken over diepgaande kennis van circulair ondernemen.	Tussenstap 2030 = halvering van het gebruik van primaire abiotische grondstoffen in 2030. Het programma richt zich op vier beleidsknoppen: verminderen, vervangen, verlengen en verwerken van grondstoffen. Er zijn concrete doelen en maatregelen uitgewerkt per sector, waaronder elektronica, meubels, textiel, verpakkingen, kunststoffen en bouw. Er ligt een focus op gesloten kringlopen, waard behoud, hergebruik en minimale afvalproductie binnen planetaire grenzen. Maatregelen zijn: bedrijven (milieuschadebelasting, heffing fossiele grondstoffen), normerend (productpaspoort, circulair ontwerp, eigenaarschap), stimulerend (subsidies, circulair inkopen, vouchers) en fiscale hervorming ('de vervuiler betaalt', waardering ecosystemendiensten). In 2026 vervalt de Subsidieregeling Circulaire Ketenprojecten. Maatregelen richten zich op strengere Ecodesign-regels, reparatie (Right to Repair), steun voor circulaire ambachtscentra, Denim Deal en campagnes voor tweedehands kleding. Er loopt een vrijwillige UPV voor landbouwfolies (evaluatie 2026) en voorbereidingen voor UPV's voor luiers, incontinentiemateriaal en wegwerplastics. Daarnaast worden verpakkingsregels herzien en diverse pilots uitgevoerd.	2023-2050	Nationaal Programma Circulaire Economie, 2023-2030	Dit alles is nog privaatelijk recht. Wetten en beleid die o.a. hieruit gestimuleerd zijn: - Circulaire economie wet (Modernisering van de Wet milieubeheer (Wm) om circulaire principes wettelijk te verankeren.) - Wetgevingsagenda Circulaire Economie (Overzicht van alle CE-gerelateerde wetsvoorstellen en instrumenten die in deze periode worden ontwikkeld.) - Een van de ondersteuningsinstrumenten uit het NPCE is de Subsidieregeling Circulaire Ketenprojecten (CKP).	NPCE vormt de basis voor toekomstige CE-wetgeving en vraagt om interne afstemming en kennisopbouw. De directe impact op vergunningverlening is nu beperkt, maar neemt toe zodra nieuwe regels zoals de CE-wet en Right to Repair worden ingevoerd; deze worden dan apart opgenomen.	NPCE vormt de basis voor toekomstige CE-wetgeving en vraagt om afstemming en kennisopbouw binnen Omgevingsdiensten. De impact op toezicht en handhaving is nu beperkt, maar neemt toe zodra nieuwe regels zoals de CE-wet en Right to Repair worden ingevoerd, deze worden dan apart opgenomen. Tot die tijd is onze rol adviserend, niet controlerend.	Er wordt verwacht dat er meer samenwerking komt tussen afdelingen en maatschappelijke partners. Nieuwe kennis en vaardigheden zijn nodig om systeendenken, ketenkennis en innovatiegericht te kunnen werken binnen CE. NPCE-ambities bieden aanknopingspunten voor gesprekken met gemeenten en partners. Het is belangrijk dat gemeenten goed geïnformeerd zijn over dit beleid en begrijpen dat deze beleidsambities privaatrechtelijk van aard zijn en niet bestuursrechtelijk.
Nationaal Programma Verduurzaming Industrie (NPVI) (Verduurzaming industrie: Verkenning toekomst brandstof- en chemiegrondstofproductie)	Het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie (NPVI) is een programma waarin een centrale beleidsmatige basis wordt gelegd voor de verduurzaming van industriële processen, inclusief de transitie naar duurzame brandstoffen en grondstoffen.	In het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie (NPVI) werken overheden, netbeheerders, brancheverenigingen en industrieclusters samen. Het NPVI richt zich op: vermindering van CO ₂ -uitstoot, gebruik van hernieuwbare energie en grondstoffen en samenwerking met industrieclusters en bedrijven. Dit als doel om de verduurzaming van de industrie te versnellen.	Loopt vanaf 2023 tot circa 2050	NPVI	In het Platform NPVI zit een brede vertegenwoordiging vanuit de overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Dit platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de stuurgroep. Het platform komt circa 6 keer per jaar bijeen.	N.V.T.	N.V.T.	Mogelijk voorbeeldprojecten die als inspiratie kunnen dienen.
Nationale Circulaire Plastics Norm (NCPN)	Vanaf 2030 moeten producenten een minimum percentage recycleaat (gerecycled plastic) in hun producten gebruiken.	Deze norm verplicht kunststofverwerkers in Nederland om vanaf 2027 minimaal 15% gerecycled of biobaseerd plastic te gebruiken in hun producten, oplopend tot 25–30% in 2030 . De norm is onderdeel van een wijziging van de Wet milieubeheer en wordt ondersteund door een handelssysteem voor circulaire polymereenheden (cpe's), vergelijkbaar met emissierechten	vanaf 2027-2030	Verkenning Gevolgen Nationale Norm Circulaire Plastics	De wet is nog in voorbereiding, deze zal in werking treden vanaf 2027	Deze wet moet uiteindelijk in vergunningen worden opgenomen en zal tevens worden geïmplementeerd via het Circulair Materialenplan (CMP).	Toezichthouders moeten op de hoogte zijn van dit beleid. Beperkt op handhaven bij uitblijven van goede recycling van producten.	De norm verplicht producenten vanaf 2027 tot een minimumpercentage gerecycled of biobaseerd plastic. Voor OD's is het van belang om deze informatie beschikbaar te hebben voor advisering richting gemeenten en bedrijven. De koppeling met het Circulair Materialenplan maakt dit relevant voor beleidsafstemming en regionale CE-programma's.
Nieuwe EU-regels voor verpakkingen	Wetgeving die verpakkingen duurzamer maakt door eisen aan ontwerp, hergebruik en recycling te stellen.	Vanaf 2025 gelden nieuwe regels om verpakkingsafval te verminderen door in te zetten op hergebruik en navulbare verpakkingssystemen. Daarnaast worden eisen gesteld aan het gebruik van gerecycled materiaal in nieuwe verpakkingen. Europese Commissie en EU publiceert definitieve PPWR (Packaging and Packaging Waste Regulation) tekst voor verpakkingen.	2025	EU Verordening, 2025/40	onderzoeken of het als beleid kan worden vastgelegd in een Omgevingsplan	In vergunningen kan worden verwezen naar deze Europese wetgeving. Dit is echter alleen van toepassing op de verpakkingsindustrie en de maakindustrie.	Dit kan een aandachtspunt zijn bij toezicht op de maakindustrie. Toezichthouders moeten zich hiervan bewust zijn, aangezien het geen onderwerp is dat voortvloeit uit een maatwerkvoorschrift in het Bal of uit het Omgevingsplan. Op basis van een informatie- of meldingsplicht (IP of MP) heeft de Omgevingsdienst geen grond om hierover een oordeel te vormen.	Voor Omgevingsdiensten is deze regelgeving relevant als kennisdossier bij gesprekken met gemeenten en regionale partners. De regels hebben geen directe invloed op vergunningverlening of toezicht door OD's, maar vragen wel om bewustwording bij adviseurs. Het onderwerp kan worden benut om beleidsambities van gemeenten te ondersteunen en circulaire doelstellingen te koppelen aan lokale initiatieven.
Richtlijn Industriële Emissies (RIE/IED)	EU-richtlijn die emissies van industriële installaties reguleert om milieuvulling te beperken.	Aanscherping van milieueisen voor de industrie, met relevante koppeling voor circulaire productieprocessen. Voor IPPC-installaties moeten transitieplannen worden opgesteld over onder meer efficiënt gebruik van grondstoffen en hulpbronnen. De richtlijn beschrijft in wel ke IPPC-categorie een activiteit wordt ingedeeld, en aan welke BREF men moet voldoen.	In werking	EU Richtlijn, 2024/1785		Richtlijn is de basis voor BREF's en de indeling van IPPC bedrijven. Samen met de omgevingswet is deze dan ook bepalend voor de toewijzing van het bevoegd gezag.	Richtlijn is de basis voor BREF's en de indeling van IPPC bedrijven. Samen met de omgevingswet is deze dan ook bepalend voor de toewijzing van het bevoegd gezag.	Richtlijn is de basis voor BREF's en de indeling van IPPC bedrijven. Samen met de omgevingswet is deze dan ook bepalend voor de toewijzing van het bevoegd gezag.
Verordening Batterijen en Afvalbatterijen (Batterijenverordening)	Europese verordening over batterijen en accu's waarin de productie, het gebruik en de verwijdering van batterijen en accu's wordt geregeld.	Europese verordening welke rechtstreeks werkt. Bedrijven zijn hier rechtstreeks aan gebonden.	1-1-2024	EU Verordening, 2023/1542	In de verordening wordt de hele levenscyclus van batterijen en accu's geregeld. Ook de afvalstatus valt hieronder en hierdoor is er overlap met de landelijke afvalstoffen regelgeving. Hierbij gaat Europese regelgeving boven landelijke.	Geen directe impact, maar bij vergunningverlening is het belangrijk om rekening te houden met deze verordening.	Geen directe impact, maar bij toezicht en handhaving is het belangrijk om bewust te zijn van deze wetgeving.	Geen directe impact, maar het is belangrijk om bewust te zijn van deze wetgeving.
Verordening Natuurherstel (Nature Restoration Law)	Deze wet is ter bescherming van de biodiversiteit en ecosystemen.	De Verordening Natuurherstel heeft als doel om aangetaste ecosystemen in de EU te herstellen. Uiterlijk in 2030 moet minimaal 20% van deze gebieden zijn verbeterd, en in 2050 moet volledig herstel zijn bereikt. De verordening richt zich op biodiversiteit, waterkwaliteit, bodemgezondheid en het versterken van natuurlijke habitats.	aug-24	EU Verordening, 2024/1991	van de EU wordt verwacht dat deze binnen 2 jaar na invoering zijn verwerkt. (dus voor half 2026)	Nog geen directe invloed op vergunningverlening, maar gemeenten nemen biodiversiteit steeds vaker op in beleid en soms al in omgevingsplannen, bijvoorbeeld via natuur inclusief en klimaatadaptief bouwen.	Toezichthouder moet controleren of de maatregelen zijn uitgevoerd volgens vergunning.	Het is belangrijk om deze kennis op te bouwen en actief te delen met partners. Deze verordening vraagt om nauwe samenwerking tussen overheden, natuurorganisaties en sectoren zoals landbouw en infrastructuur. Voor Omgevingsdiensten betekent dit mogelijk extra advies over vergunningverlening, gebiedsontwikkeling en monitoring van herstelmaatregelen.
Verpakkingen en verpakkingsafval (Packaging and Packaging Waste Regulation, PPWR)❶	Vanaf 22 januari 2025 geldt een nieuwe EU-verordening die de oude Verpakkingsrichtlijn vervangt. Deze verordening stelt bindende regels voor alle lidstaten om verpakkingsafval te verminderen door hergebruik en recycling. De belangrijkste verplichtingen zijn: - Herbruikbaarheid en recyclebaarheid van verpakkingen. - Beperking van overbodige verpakkings toepassingen. - Eisen voor hergebruik, recycling en reductie van verpakkingsafval.	De PPWR is onderdeel van de Europese Green Deal en het Circulaire Economie Actieplan, en heeft als doel om verpakkingsafval drastisch te verminderen en circulariteit te bevorderen. Bedrijven moeten in 2025 74% van alle verpakkingen en 50% van alle kunststof verpakkingen hergebruiken en recylen. Bedrijven moeten in 2025 hergebruiken en recylen: - 74% van alle verpakkingen; - 50% van alle kunststof verpakkingen; - 86% van alle glazen verpakkingen; - 55% van alle houten verpakkingen; - 85% van alle papieren en kartonnen verpakkingen; - 80% van alle aluminium verpakkingen; - 94% van alle stalen verpakkingen.	1 februari 2025 in werking, implementatie tot 12 augustus 2026	EU Verordening, 2025/40	Deze wet heeft geen directe gevolgen voor vergunningen, omdat zij vooral betrekking heeft op grondstoffen en productieprocessen. Gemeenten en provincies kunnen dit niet opnemen in vergunningvoorschriften.	Dit kan een aandachtspunt zijn bij toezicht op de maakindustrie. Toezichthouders moeten zich hiervan bewust zijn, omdat het niet voortvloeit uit een maatwerkvoorschrift in het Bal of uit het Omgevingsplan. Denk bijvoorbeeld aan retourstromen van verpakkingen bij distributiecentra.	De PPWR introduceert bindende Europese verplichtingen voor hergebruik en recycling van verpakkingen. Voor OD's ligt de rol primair in het informeren van gemeenten en bedrijven over deze verplichtingen en het signaleren van vragen in de regio. Er is geen handhavingstaak voor OD's, maar kennis van de doelstellingen is noodzakelijk om ketensamenwerking en circulaire inkoop te stimuleren.	
Wet Milieubeheer (Wm)	De Wet milieubeheer (Wm) speelt een centrale rol in het Nederlandse beleid voor de circulaire economie. De wet is de basis voor afvalbeheer, duurzaam grondstoffengebruik en ketengerichte maatregelen.	De Wm is de belangrijkste Nederlandse milieuwet en regelt een breed scala aan onderwerpen om het milieu te beschermen. Sinds de invoering van de Ow is een groot deel van de Wm daarin opgegaan, maar enkele kernonderwerpen blijven in de Wm geregeld. Voor de Wm geldt overgangsrecht voor de instrumenten: milieubeleidsplan, rioleringsplan, milieueffectrapportage, verordening afvalwater, verplichtingen geluid, melding ongewoon voorval, luchtkwaliteitsplan, grondwaterbeschermingsheffing, schadevergoeding, gedooglicht en verplichtingen PKTR.	Wet stamt uit 13 juni 1979.	Wet milieubeheer	Wet stamt uit 13 juni 1979. Vele herzieningen geweest. Wm wordt gefaseerd aangepast tussen 2021 en 2027, inclusief nieuwe instrumenten voor producentenverantwoordelijkheid en ketenregulering. De Wm biedt grondslagen voor verplichtende maatregelen door de hele keten. Meer ruimte voor regulering van producten en grondstoffen, niet alleen afval. Aansluiting bij EU-richtlijnen zoals de Kaderrichtlijn Afvalstoffen en afvalpreventieprogramma's.	Dit is geen wet met rechtstreekse uitwerking op vergunningen die door de OD en/of gemeenten worden afgegeven. Wel kan de Wm invloed hebben op beleidskeuze hoe om te gaan met bepaalde milieuaspecten. Dit heeft daardoor indirecte gevolgen voor vergunningen die door Omgevingsdiensten en/of gemeenten worden afgegeven.	N.V.T.	Adviseurs kunnen inhoudelijk adviseren aan vergunningverleners en gemeenten over beleid dat voortvloeit uit de Wet milieubeheer en hoe dit kan worden geïntegreerd in beleid en voorschriften.
Accelerated Deployment of a Sustainable European Bio Economy	De term "Accelerated Deployment of a Sustainable European Bioeconomy" verwijst naar een kernonderdeel van de EU Bio-economie Strategie.	De EU's strategie voor een versnelde uitrol van een duurzame bio-economie richt zich op het stimuleren van hernieuwbare biologische grondstoffen en biomaterialen als alternatief voor fossiele producten.	N.V.T.	Sustainable European Bio Economy	Geen nieuwe wet, maar wel impact via subsidieregelingen, vergunningsvoorwaarden en BBT/BREF-aanpassingen	N.V.T.	N.V.T.	Hoewel deze strategie pas impact heeft zodra zij wettelijk verankerd is, is het voor onze adviesrol belangrijk om hiervan bewust te zijn en dit actief te delen met partners.
BAL (Besluit activiteiten leefomgeving)	In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) stelt het Rijk algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving.	Het BAL kent: - Specifieke zorgplichten: bedrijven moeten maatregelen treffen om nadelige gevolgen voor de leefomgeving te voorkomen of te beperken. - Gelijkaardige maatregelen: ruimte voor innovatieve oplossingen die bijdragen aan circulariteit, mits ze hetzelfde beschermingsniveau bieden. - Modules voor afvalbeheer: regels over het sorteren, opslaan en verwerken van afvalstoffen stimuleren recycling en hergebruik. - Loosingsactiviteiten: regels die indirect bijdragen aan het beperken van vervuiling en bevorderen van hergebruik van water.	1-1-2024	Besluit activiteiten leefomgeving	Beleidsmakers moeten zorgen dat Bal-regels niet alleen milieubescherming waarborgen, maar ook ruimte bieden voor circulaire innovaties (bijv. hergebruik van reststromen). Het Bal verplicht gegevensverstrekking en meldingen. Beleidsmatig is het belangrijk om deze data te koppelen aan CE-indicatoren (bijv. hergebruikpercentages). Het Bal moet consistent zijn met het Bkl (kwaliteits-eisen) en Bbl (bouwregels), omdat circulaire maatregelen vaak ketenoverschrijdend zijn.	Alle vergunningaanvragen en meldingen verlopen via het Omgevingsloket (DSO: Digitaal Stelsel Omgevingswet), waar burgers en bedrijven kunnen zien welke regels gelden en of een vergunning nodig is middels een vergunningscheck. Vervolgens kan er via het DSO daadwerkelijk een vergunning of een melding gedaan worden.	In de onderliggende vergunningen en maatwerkvoorschriften kunnen CE voorschriften opgenomen zijn waarop toezicht moet worden uitgevoerd.	Adviseurs kunnen inhoudelijke adviseren aan de vergunningverlener over mogelijke CE voorschriften.
BBL (Besluit bouwwerken leefomgeving)	In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staan regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken.	Het BBL bevat regels over bouwen, gebruiken en slopen van bouwwerken. Hierin worden mogelijkheden geboden als: - Levenscyclusbenadering: regels zijn ingedeeld naar fasen in de levensduur van een bouwwerk (nieuwbouw, verbouw, gebruik, sloop). - Sloopregels: bevorderen gescheiden inzameling van bouw- en sloopafval, wat recycling vergemakkelijkt - Energieprestatie-eisen: stimuleren duurzame en energiezuinige bouw, wat bijdraagt aan circulaire doelen.	1-1-2024	Besluit bouwwerken leefomgeving	Het Bbl biedt via doelvoorschriften ruimte om duurzaamheid en circulariteit te bevorderen, maar vereist beleidskeuzes over hoe ver die aanscherping gaat. Gemeenten kunnen in omgevingsplannen maatwerkregels stellen voor circulair bouwen (bijv. strengere MPG, eisen voor materiaalgebruik). Beleidsmakers moeten experimenten en proefnemingen faciliteren binnen de wettelijke ruimte (bijv. via handreikingen en pilots). Materialenpaspoorten en circulaire prestatie-indicatoren moeten beleidsmatig worden ingebed om voortgang te meten. Het Bbl moet aansluiten bij het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) en de doelstelling: 50% minder primaire grondstoffen in 2030, volledig circulair in 2050.	Alle vergunningaanvragen en meldingen verlopen via het Omgevingsloket (DSO: Digitaal Stelsel Omgevingswet), waar burgers en bedrijven kunnen zien welke regels gelden en of een vergunning nodig is middels een vergunningscheck. Vervolgens kan er via het DSO daadwerkelijk een vergunning of een melding gedaan worden.	In de onderliggende vergunningen en maatwerkvoorschriften kunnen CE voorschriften opgenomen zijn waarop toezicht moet worden uitgevoerd.	Adviseurs kunnen inhoudelijke adviseren aan de vergunningverlener over mogelijke CE voorschriften.
BKL (Besluit kwaliteit leefomgeving)	In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en regels voor monitoring.	Het BKL stelt instructieregels en beoordelingsregels voor omgevingswaarden zoals; ruimte voor decentrale invulling: gemeenten kunnen circulaire ambities vertalen in omgevingsplannen en monitoring en evaluatie: biedt handvatten om circulaire prestaties te volgen.	1-1-2024	Besluit kwaliteit leefomgeving	Beleidsmakers moeten CE-doelen (50% minder primaire grondstoffen in 2030, volledig circulair in 2050) vertalen naar omgevingsplannen en programma's onder het Bkl. Beleidskeuzes moeten afgestemd worden met het Bbl (bouwregels) en Bal (activiteiten), omdat circulaire maatregelen vaak ketenoverschrijdend zijn. Het Bkl verplicht monitoring van omgevingswaarden. Beleidsmatig is het nodig om indicatoren voor circulariteit (zoals hergebruikpercentages) te koppelen aan deze systemen. Gemeenten en provincies kunnen via omgevingsplannen strengere eisen stellen voor circulair bouwen, materiaalgebruik en afvalpreventie. Dit vraagt om kennis en coördinatie.	Alle vergunningaanvragen en meldingen verlopen via het Omgevingsloket (DSO: Digitaal Stelsel Omgevingswet), waar burgers en bedrijven kunnen zien welke regels gelden en of een vergunning nodig is middels een vergunningscheck. Vervolgens kan er via het DSO daadwerkelijk een vergunning of een melding gedaan worden.	In de onderliggende vergunningen en maatwerkvoorschriften kunnen CE voorschriften opgenomen zijn waarop toezicht moet worden uitgevoerd.	Adviseurs kunnen inhoudelijke adviseren aan de vergunningverlener over mogelijke CE voorschriften.
Circulaire Economie Wet (CE-wet)	Nederlandse wet in ontwikkeling die juridische kaders biedt voor circulaire productie, gebruik en afvalverwerking. De aansluiting op Europese regelgeving wordt verbeterd, waardoor implementatie sneller kan plaatsvinden. Artikel 10 van de Wet milieubeheer krijgt extra bepalingen voor circulaire economie en ketenbenadering. De omzetting is beleidsarm, waardoor bestaande verantwoordelijkheden grotendeels intact blijven. De invoering gebeurt gefaseerd en is naar verwachting in juni 2027 volledig afgerond, met een inzagemoment eind dit jaar.	Er is sprake van een beleidsarme omzetting. Dit houdt in dat bestaande verantwoordelijkheden grotendeels intact blijven, zoals de producentenverantwoordelijkheid en de gemeentelijke inzameling. De wet wordt aangepast om meer grip en sturing te krijgen op circulaire processen. De bestaande bepalingen over afvalstoffen worden gemoderniseerd. Er wordt gewerkt met het circulair materialenplan (CMP) dat het Landelijk Afvalbeheerplan vervangt. Er wordt een doelbepaling toegevoegd: het bevorderen van zuinig, doelmatig en veilig grondstoffengebruik. De aangepaste wet sluit beter aan bij de Europese regelgeving en maakt het mogelijk om Europese regels sneller te implementeren. Artikel 10 van de Wet milieubeheer wordt uitgebreid met bepalingen die specifiek betrekking hebben op de circulaire economie. Er wordt ook gekeken naar de samenhang van stoffen-, product- en afvalstoffengebruik in een ketenbenadering. De circulaire ketenbenadering wordt straks zichtbaar in de doelen van de CE-wet.	juni-27	Hoofdlijnennotitie Circulaire Economie-wet	Er is sprake van een beleidsarme omzetting. Bestaande verantwoordelijkheden blijven grotendeels intact. Er wordt gewerkt aan een algemeen bestuurskader om de omzetting van EU-regelgeving naar nationale wetgeving te versnellen. De Raad van State speelt een rol in de toetsing van bepalingen.	Geen impact op vergunningen omdat de wijziging beleidsarm is wat betekent dat de bestaande verantwoordelijkheden grotendeels intact blijven. Er worden geen nieuwe vergunningplichten of beoordelingscriteria genoemd. De CE-wet richt zich op ketenbenadering en producentenverantwoordelijkheid, niet op vergunningverlening. Er kunnen meer vragen van bedrijven ontstaan.	Geen impact omdat toezicht op afvalstromen en producentenverantwoordelijkheid ligt meestal bij ILT of gemeenten, niet bij OD-toezichthouders. Ook is er geen aanwijzing dat OD's extra toezichttaken krijgen. De wet focust zich op beleidskaders en Europese implementatie en niet op operationeel toezicht door OD's. N.a.v. de wet kunnen gemeentes meer een ketenbenadering van afvalstatus of productgebruik gaan hanteren en zo andere afspraken hierover maken, wat het toezicht kan beïnvloeden.	Geen impact omdat OD's vooral taken uitvoeren op basis van VTH. De CE-wet gaat over strategische kaders en ketenaanpak, niet over VTH-processen. De beleidsarme omzetting betekent dat er geen grote verschuiving in rollen of bevoegdheden zullen plaatsvinden. Gemeenten en producenten blijven primair verantwoordelijk voor inzameling en ketenbeheer. Er kunnen vragen ontstaan door de wetgeving bij samenwerking in regionale CE-programma's of beleidsontwikkeling of wanneer er advies over wordt gevraagd door gemeentes.
EU richtlijn duurzaamheidsrapportage voor bedrijven (Corporate Sustainability Reporting Directive = CSRD)	CSRD = Europese richtlijn die bedrijven verplicht om uitgebreid te rapporteren over hun duurzaamheidsbeleid en -impact (o.a. transparantie over duurzaamheid en grondstofefficiëntie in de keten).	Start toetsing vanaf boekjaar 2024 (rapportage in 2025). Toetsing gebeurt door externe accountants via een verplichte audit en toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM). Rapportageverplichtingen gelden voor zeer grote ondernemingen vanaf boekjaar 2028 (rapportage in 2029).	vanaf 2024 stapsgewijs	EU Richtlijn, 2022/2464	Indirecte impact, maar wel relevant. Gebruik van RIE-rapportages en CSRD-data versterkt VTH zonder extra administratieve lasten.	N.V.T.	Slechts indirect bij ketenanalyses en due diligence-processen van bedrijven, maar alleen op ons eigen initiatief en niet op verzoek van bedrijven zelf (wij zijn geen vraagbaak en informatiepunt). Versterkt juridische zorgplicht van bedrijven: dit kan indirect relevant zijn bij handhaving.	Het heeft geen direct impact op OD's maar het is wel verstandig om kennis te ontwikkelen over CSRD, CSDD, ESG en RIE binnen VTH-teams.
EU richtlijn voor duurzaamheidszorgplicht bedrijven (Corporate Sustainability Due Diligence Directive = CSDDD)	CSDDD richt zich op sociale en milieu-impact en de aansprakelijkheid daarvoor (zowel voor bedrijven als hun dochterondernemingen, leveranciers en zakenpartners). Onderdeel van European Green Deal.	Start toetsing vanaf 2027–2028 door nationale toezichthouders, nog aan te wijzen per lidstaat.	uiterlijk 26 juli 2027 implementatie in NL wetgeving	EU Richtlijn, 2019/1937		N.V.T.	Zo goed als geen impact (alleen op eigen initiatief).	N.V.T.
EU-taxonomieverordening (EU Taxonomy Regulation)	Classificatiesysteem dat bepaalt welke economische activiteiten als duurzaam gelden. Het voorkomt greenwashing en stimuleert groene investeringen.	Het ondersteunt de Europese Green Deal door investeringen te richten op activiteiten die bijdragen aan klimaatneutraliteit en andere milieudoelen. Het biedt een gemeenschappelijke taal voor bedrijven en investeerders, voorkomt greenwashing en vergroot transparantie. De Taxonomieverordening, van kracht sinds juli 2020, stelt vier voorwaarden vast voor milieuvriendelijke activiteiten en verplicht de Commissie om technische criteria te definiëren voor elk milieudoel. Het zorgt er voor dat kapitaalstromen naar duurzame activiteiten kunnen gaan. Bedrijven moeten aantonen dat hun activiteiten voldoen aan technische criteria voor zes milieudoelen (klimaatmitigatie, adaptatie, water, circulaire economie, vervuilingspreventie, biodiversiteit).	2020	EU Verordening, 2020/852		N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.

Naam wet/regel/beleid	Samenvatting	Betekenis	[Verwachte] invoeringsdatum	Informatielink	Juridische en beleidsmatige aandachtspunten	Impact op vergunningen	Impact op toezicht en handhaving	Impact op de advies
Groene Claims Richtlijn (Green Claims Directive)	Deze richtlijn is gericht op het voorkomen van greenwashing en misleidende duurzaamheidsclaims door producenten. Het reguleert hoe bedrijven milieucclaims mogen onderbouwen en communiceren en gaat dieper in op verificatie en bewijsvoering van claims.	De Green Claims Directive is onderdeel van het Circular Economy Action Plan (CEAP), dat één van de belangrijkste bouwstenen is van de EU Green Deal. De Europese regelgeving onderstreept het belang van betrouwbare en verificeerbare informatie voor de consument.	voorstel voor nieuwe EU wetgeving	Green claims - Environment - European Commission		N.V.T.	N.V.T.	De richtlijn introduceert strengere eisen voor duurzaamheidsclaims. OD's hebben geen handhavingstaak, maar kunnen een signalerende rol vervullen en partners informeren over transparantie-eisen. Deze kennis is relevant bij gesprekken over aanbestedingen en beleidsontwikkeling.
Kader richtlijn afval voor voedsel en textiel	Om het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen te bevorderen, heeft de Europese Commissie de Kaderrichtlijn Afvalstoffen (KRA) herzien. Het doel is de levenscyclus van textiel te verbeteren en voedselverspilling te verminderen. Voor Nederlandse gemeenten worden geen grote gevolgen verwacht.	In Nederland geldt tot 26 september 2025 de termijn om deze richtlijn in nationale wetgeving op te nemen. Uiterlijk een half jaar later, in maart 2026, treden de regels officieel in werking. Gemeenten blijven een belangrijke rol vervullen bij het realiseren van duurzaam afvalbeheer voor textiel en voedsel, maar de herziening van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen brengt géén ingrijpende nieuwe verplichtingen met zich mee.	2027 (en 20 maanden voor de lidstaten om het te implementeren in de nationale wetgeving).	EU Richtlijn 2025/1892	Mogelijk minder voedselafval en textielafval te verwerken via de gemeentes.	N.V.T.	N.V.T.	De herziening van deze richtlijn heeft voornamelijk beleidsmatige gevolgen en brengt geen nieuwe verplichtingen voor OD's. Het is relevant om gemeenten te informeren over de beleidsdoelen en bewustwording te creëren rond afvalpreventie en circulaire ketens.
Nieuwe regels voor betere consumentenbescherming (Empowering Consumers for the Green Transition)	EU-richtlijn (ECGT) om consumenten beter te informeren en beschermen om duurzame keuzes te stimuleren. Onderdeel van Europese Green Deal en wijzigt twee bestaande wetten: Consumer Rights Directive en Unfair Commercial Practices Directive. Vooral gericht op consumentenbescherming, maar met mogelijke gevolgen voor OD's vanaf september 2026. Denk aan verhoogde informatievraag vanuit bedrijven (= data op orde) en extra checks op duurzaamheidsclaims van bedrijven.	Vanaf september 2026 mogen bedrijven geen vage claims meer gebruiken zoals "milieuvriendelijk", "CO ₂ -neutraal" of "groen" zonder harde bewijzen. Claims moeten objectief, verificerbaar en onderbouwd zijn. Er komen strengere regels voor CO ₂ -compensatie en betere informatie over mogelijkheden tot reparatie, updates en garantie. Alleen keurmerken die voldoen aan Europese of nationale standaarden (zoals het EU-ecolabel) zijn toegestaan. Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) zijn primaire handhavers (vanaf 27 september 2026), maar OD's kunnen meldingen doorgeven.	26-mrt-24	EU richtlijn 2024/825	Geen directe impact (want consumentrecht en geen milieu), maar wel relevant: juridisch bewustzijn over duurzaamheidsclaims is nodig.	Er is geen directe impact, maar het blijft relevant. Bij vergunningaanvragen kunnen producten en duurzaamheidsclaims worden beoordeeld. Onduidelijke of misleidende claims moeten, zodra nieuwe wetgeving geldt, worden gemeld bij bevoegde autoriteiten zoals ACM en ILT.	Er is geen directe impact, maar het blijft relevant. Toezichhouders moeten alert zijn op greenwashing en dit, zodra nieuwe wetgeving geldt, melden bij de juiste ketenpartners zoals ACM en ILT.	Gemeenten en bedrijven zullen vragen hoe ze (privaatrechtelijk) aan de nieuwe transparantie-eisen voldoen. Om op te treden, kunnen ze niet bij OD's terecht, maar moeten ze naar de rechtbank. Informeer en stimuleer hen om duurzaamheidseisen mee te nemen in beleid en aanbestedingen.
OB (Omgevingsbesluit)	Het Omgevingsbesluit (Ob) is een AMvB's en bevat procedurele regels en algemene bepalingen die nodig zijn om de Omgevingswet goed uit te voeren.	Het Omgevingsbesluit regelt in aanvulling op de Omgevingswet onder meer wel bestuursorgaan het bevoegd gezag is om een omgevingsvergunning te verlenen en welke procedures gelden. Daarnaast regelt dit besluit wat de betrokkenheid is van andere bestuursorganen bij de besluitvorming. Het regelt ook een aantal op zichzelf staande onderwerpen, zoals de milieueffectrapportage en financiële bepalingen.	1-1-2024	Omgevingsbesluit	Het Omgevingsbesluit regelt: 1.Bevoegd gezag: welk bestuursorgaan beslist over een omgevingsvergunning. 2.Procedurele regels: hoe aanvragen, projectprocedures en inspraak verlopen. 3.Handhaving en toezicht: wie verantwoordelijk is voor naleving. 4.Milieueffectrapportage (MER): regels voor plannen en projecten. 5.Financiële bepalingen: kostenverhaal en schadevergoeding. 6.Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO): digitale toegang tot regels en vergunningen.	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.
Omgevingswet (Ow), met de 4 AMvB's (Bal, BBL, BKL en het Ob).	De omgevingswet (Ow) met de onderliggende mba's, BAL (Besluit activiteiten leefomgeving), BBL (Besluit bouwwerken leefomgeving), BKL (Besluit kwaliteit leefomgeving) en het Omgevingsbesluit bieden een juridisch kader dat indirect bijdraagt aan de circulaire economie. Ze stellen dus geen specifieke eisen of voorschriften.	De Omgevingswet heeft als doel een duurzame ontwikkeling van de fysieke leefomgeving te bevorderen. In de wet zelf en in de onderliggende AMvB's zijn geen specifieke regels opgenomen, maar elke AMvB bevat algemene bepalingen die de principes van circulaire economie mogelijk maken.	1-1-2024	Omgevingswet	De wet introduceert zes kerninstrumenten: 1. Omgevingsvisie – strategisch plan voor lange termijn. 2. Programma – concrete aanpak van opgaven. 3. Omgevingsplan – vervangt bestemmingsplan. 4. Decentrale regelgeving – regels van gemeenten, provincies, waterschappen. 5. Omgevingsvergunning – voor activiteiten met impact op de leefomgeving. 6. Projectbesluit – voor grote infrastructurele projecten.	N.V.T.	N.V.T.	Geen impact omdat OD's vooral taken uitvoeren op basis van VTH. De Omgevingswet gaat over strategische kaders voor de fysieke leefomgeving, niet over VTH-processen. De nieuwe wet betekent dat er verschuiving in rollen of bevoegdheden zullen plaatsvinden. Er kunnen vragen ontstaan door de wetgeving bij samenwerking in regionale programma's of beleidsontwikkeling of wanneer er advies over wordt gevraagd door gemeentes. Deze zullen vooral in het kader van de nieuwe Omgevingsplannen die door de gemeenten opgesteld moeten worden voor 2032.
POP verordening (POP Regulation, Persistent Organic Pollutants)	Europese verordening over stoffen die zeer slecht in het milieu afbreken en die zich over de hele wereld kunnen verspreiden. Voor deze stoffen geldt een verbod met enkele uitzonderingen. Het gaat om Verordening (EU) 2019/1021 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende persistente organische verontreinigende stoffen (PbEU 2019 L 169/45)(verwijst naar een andere website).	Pop's zijn organische stoffen die overleven in het milieu, zich opstapelen in levende organismen en een risico vormen voor onze gezondheid en milieu. Pop's worden wereldwijd gereguleerd door het Verdrag van Stockholm en het Protocol van Aarhus. Deze wetgeving werd in de EU geïmplementeerd door de POP-verordening.	15-jul-19	EU Verordening 2019/1021		Deze bepaling is verankerd in de REACH- en ZZS-regelgeving. In 2019 is de Activiteitenregeling aangepast aan de POP-verplichtingen, waarna deze is door vertaald naar het Besluit activiteiten leefomgeving (hoofdstuk 5, paragrafen 5.4.3 en 5.4.4).	Toezichthouders dienen hiervan op de hoogte te zijn, aangezien dit in principe is verankerd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).	De verordening is verankerd in het Besluit activiteiten leefomgeving. Voor OD's is het belangrijk dat toezichthouders hiervan op de hoogte zijn, omdat POP's bij circulaire initiatieven kunnen terugkomen in hergebruikte materialen. Adviseurs moeten deze kennis meenemen in gesprekken over ketenbeheer en risicobeheersing.
Recht op Reparatie (UPV + R2R Extended Producer Responsibility + Right to Repair)Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid + Recht op reparatie	Dit is een EU-maatregel die consumenten het recht geeft om producten te laten repareren, zodat verspilling wordt verminderd. Producenten dragen verantwoordelijkheid voor afvalbeheer, terwijl consumenten expliciet het recht op reparatie krijgen.	Vanaf 2026 wordt het Europese recht op reparatie van kracht in Nederland. Deze wetgeving maakt repareren aantrekkelijker en economisch haalbaar, en is onderdeel van de Europese Green Deal.	2026	EU Richtlijn 2024/1799	De richtlijn bevat een reeks instrumenten en stimulansen om reparatie aantrekkelijker te maken voor de consument. Producenten worden bijvoorbeeld verplicht producten te repareren als dit technisch mogelijk is, er komt een vrijwillig reparatieformulier met duidelijke informatie over het reparatieproces (termijnen, prijzen, enzovoort), consumenten kunnen via een Europees onlineplatform eenvoudig reparatiediensten vinden, en de wettelijke garantie wordt met 12 maanden verlengd als consumenten voor reparatie kiezen in plaats van voor vervanging.	N.V.T.	N.V.T.	Het is nuttig om deze kennis te verwerven en te delen met partners.
Restriction of Hazardous Substances (ROHS)	Europese richtlijn die gericht is op het beperken van het gebruik van een aantal gevaarlijke stoffen bij de productie van elektrische en elektronische apparatuur.	Specifieke productregelgeving voor het beperken van gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur.	1-1-2011	EU Richtlijn 2011/65	Europese richtlijn. De regels zijn in Nederland verwerkt in de regeling gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (Rgseea) ILT is bevoegd gezag voor toezicht op deze regeling.	N.V.T.	ILT houdt toezicht.	N.V.T.
Veranderingsgerichte Levenscyclusanalyses (LCA's)	Methode om de milieu-impact van producten te analyseren en te verbeteren gedurende hun hele levenscyclus.	De Europese Commissie stimuleert het gebruik van LCA's om veilig en duurzaam productontwerp te bevorderen. Dit helpt industrieën om in een vroeg stadium van productontwikkeling te anticiperen op toekomstige regelgeving.	N.V.T.	EPCLA-overzicht van methoden, data en tools		N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.
Verordening Ontbossingsvrije Productketens (Anti-Deforestation Regulation)	De verordening beschrijft eisen aan de herkomst van grondstoffen. In de wet is bepaald dat de plek van herkomst van grondstoffen niet ontbost mag zijn na 30 december 2020. Grondstoffen of producten die gemaakt zijn met grondstoffen uit een gebied dat is ontbost na deze datum mogen niet in de EU op de markt gebracht worden.	Van een aantal grondstoffen moet aangetoond worden dat deze stammen uit een gebied dat niet na 30 december 2020 is ontbost. De Ontbossingsverordening gaat enkel over 7 grondstoffen: runderen, oliepalm, soja, cacao, koffie, rubber en hout. Voor afgeleide producten zoals leer, chocolade en meubels moet dit ook aangetoond kunnen worden. Toch zal de impact voor ons beperkt blijven, omdat de NVWA verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving, en omdat gerecyclede producten niet onder de Ontbossingsverordening vallen.	30-12-2025	EU Verordening 2023/1115	Geen die voor ons relevant zijn. NVWA houdt toezicht, en gerecyclede producten hebben niet met deze verordening te maken.	N.V.T. omdat vergunningen, toezicht en handhaving door NVWA.	Toezicht en handhaving door NVWA.	N.V.T.
Wet oneerlijke handelspraktijken (Unfair Commercial Practices Directive)	Dit is een wet die een aantal misleidende handelspraktijken verbiedt, met het doel om consumenten te beschermen. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) houdt toezicht op de naleving van deze wet.	De wet is gericht op een "handelaar" en vereist "professionele toewijding" van de handelaar om een consument een geïnformeerd besluit te laten maken. De wet definieert en verbiedt oneerlijke handelspraktijken; "misleidende commerciële handelingen" en "agressieve handelspraktijken". De eerste zijn onderverdeeld in "misleidende handelingen" en "misleidende omissies". De Autoriteit Consument en Markt houdt toezicht.	1-1-2007	EU Richtlijn 2005/29/EG	Geen die voor ons relevant zijn.	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.
Wkb – Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) beschrijft de verantwoordelijkheid voor toepassen van de bouwregels.	De WKB beschrijft de wijze waarop de technische eisen uit de bouwregels in de technische vergunning worden getoetst en hoe deze tijdens de bouw worden gecontroleerd. Deze taak lag voor de WKB bij de gemeente en gaat in fases naar de zogenaamde kwaliteitsborger (private partij). De huidige technische eisen bevatten geen CE eisen.	1-1-2024	Staatsblad 2022, 145, 1 Overheid.nl > Officiële bekendmakingen	Naast de technische vergunning kan er een ruimtelijke vergunning nodig zijn. In het omgevingsplan kunnen mogelijk aanvullende CE-doelstellingen worden geformuleerd.	Indien omgevingsplan eisen gaat stellen, kan dit invloed hebben.	Aanpassing die gemaakt worden in het Omgevingsplan kunnen invloed hebben.	Het is nuttig om deze kennis te verwerven en te delen met partners.
Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)	Door het hergebruik van (afval)stoffen kunnen ZZS en onbedoeld opnieuw in de productieketen terecht komen. Dit is niet toegestaan immers de wetgever wil de ZZS-stoffen uitbannen uit de productieketen.	De ZZS-wetgeving (Zeer Zorgwekkende Stoffen) speelt een belangrijke rol binnen de transitie naar een circulaire economie in Nederland. In een circulaire economie worden materialen hergebruikt, gerecycled en opnieuw ingezet. Gerecyclede materialen kunnen ZZS bevatten, bv in plastic, textiel of elektronica. Dit kan leiden tot onbedoelde blootstelling bij hergebruik.	1-1-2025	Staat in meerdere wetgevingen	Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal): bedrijven zijn verplicht om lozingen en uitstoot van ZZS naar lucht en water te vermijden. Als dat niet mogelijk is, geldt een minimalisatieverplichting. Omgevingswet: stelt regels voor ZZS bij bedrijfsmatige activiteiten. REACH-verordening (EU): definieert criteria voor ZZS in artikel 57. Internationale verdragen: zoals het OSPAR-verdrag en de Kaderrichtlijn Water.	Bij vergunning plichtige activiteiten rapporteert een bedrijf emissies van ZZS aan het bevoegd gezag (informatieverplichting). Voor deze rapportage vult het bedrijf de ZZS-emissiedatabase in. In het VRP rapporteert het bedrijf over de mogelijkheden om ZZS-emissies te voorkomen danwel te beperken. Eventueel kan het bevoegd gezag in de vergunning voorschriften opnemen voor emissiebeperking en continue verbetering.	Emissiedatabase: bedrijven moeten ZZS-emissies rapporteren via een centrale database. Meldingsplicht bij afvalstoffen: bedrijven moeten bij het afgeven van afvalstoffen vermelden of er ZZS aanwezig te verwachten zijn. Deze informatie moet ook worden doorgegeven in de keten. Vermijdings- en reductieprogramma (VRP): bedrijven moeten elke 5 jaar onderzoeken hoe ze ZZS kunnen vermijden of de uitstoot kunnen verminderen.	Mogelijk impact zou zijn dat er speciale adviseur hiervoor benoemd worden die VRP's beoordeeld, vergelijkbaar als bij de energieadviseurs.